

Wielkopolska wczoraj i dziś

Dziedzictwo kulturowe Wielkopolski

Niemiecka własność ziemska
w Wielkopolsce 1815-1914

Misja pułkownika Harry'ego Wade'a

Giełdy miasta Poznania

Wielkopolski samorząd gospodarczy

Czy wielkopolska mentalność nadal istnieje?

Rzemiosło w procesie kształcenia kadr

Współpraca zagraniczna województwa,
powiatu i miasta

Skutki gentryfikacji Wildy

Cytadela w pamięci społecznej

Kortau i Kortowo - „czyściec” i kampus

Tożsamość warmińskiej Purdy

Niewidzialny Poznań

Poznański Czerwiec `56 w odbiorze
społecznym

Reakcja na list abpa Antoniego Baraniaka
w 1966 r.

Niemieckie ślady w Poznaniu

PRZEGLĄD
ZACHODNI

■ „Przegląd Zachodni” to czasopismo naukowe Instytutu Zachodniego ukazujące się nieprzerwanie od lipca 1945 r. Przez lata zmieniała się jego szata graficzna, nakład czy częstotliwość - do 1948 r. pismo było miesięcznikiem, do 1990 r. dwumiesięcznikiem, a obecnie jest kwartalnikiem. Stała pozostała struktura wewnętrzna proponująca czytelnikowi lekturę artykułów, materiałów, przeglądów i komentarzy, źródeł, polemik i dyskusji, ocen i omówień oraz kroniki naukowej. W różnych okresach pojawiały się rubryki: współczesna Czechosłowacja, kronika Niemiec współczesnych, korespondencje (stanowiące szczególnie ciekawe źródło dla lat 1945-1959), a nawet poezje oraz raporty, wywiady czy bardzo obszerne relacje z dyskusji, od 2010 r. - Instytut Zachodni we wspomnieniach. Zakres tematyczny publikacji zawsze był odzwierciedleniem charakteru naukowego i priorytetów badawczych Instytutu Zachodniego. Już w 1946 r. „Przegląd Zachodni” nakreślił swój profil, obejmujący tzw. problematykę zachodnią (Europa Zachodnia i Środkowa), zagadnienia niemieckie w aspekcie historycznym i aktualnym oraz całokształt problematyki polskich ziem zachodnich.

Po przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX w. oprócz tradycyjnego zainteresowania zagadnieniami historii i współczesności Niemiec oraz stosunków polsko-niemieckich, daje się wyraźnie zauważyć większe zainteresowanie tematyką europejską oraz regionami czy „małymi ojczyznami”. Łamy pisma zajmują materiały dotyczące polskiej rzeczywistości powojennej, często weryfikujące obowiązujące przez lata poglądy. Zauważalny jest renesans zainteresowania Ziemią Zachodnią i Północną, a w nowej rzeczywistości przedmiotem dociekań są przemilczane dotychczas tematy np. niemieckie dziedzictwo, identyfikacja z „prywatną ojczyzną”, kształtowanie nowej tożsamości czy euroregiony.

Początek nowego tysiąclecia to przede wszystkim poszukiwanie odpowiedzi na pytania, które zrodził nowy układ sił w świecie, transformacja polityczna, gospodarcza oraz mentalna krajów i społeczeństw postkomunistycznych, zjednoczenie Niemiec, pogłębianie i poszerzanie procesu integracji europejskiej czy wyzwania globalne. Różnorodność podejmowanej tematyki pozostaje zgodna z przyjętą formułą: Polska - Niemcy - Europa i w pełni korzysta z możliwości swobodnej i rzetelnej analizy procesów, zjawisk i zależności oraz pojawiających się nowych trendów światowych.

2 (359)
2016

**Czasopismo
Instytutu Zachodniego
w Poznaniu**

Kwartalnik

Instytut Zachodni

Przegląd Zachodni, nr 2, 2016

Instytut Zachodni

**PRZEGLĄD
ZACHODNI**

CII 473

BP

Wielkopolska wczoraj i dziś

- 5 Od Redakcji
- ARTYKUŁY**
- 7 *Witold Molik*
Dziedzictwo kulturowe Wielkopolski
- 23 *Fryderyk Mudzo*
Niemiecka wielka własność ziemska w Wielkopolsce
w latach 1815-1914
- 43 *Dariusz Jeziorny*
Misja pułkownika Harry'ego Wade'a do Polski a wybuch Powstania
Wielkopolskiego
- 57 *Wojciech Szymon Kowalski*
Instytucje giełdowe miasta Poznania w perspektywie historycznej
- 83 *Robert Kmiecik*
Geneza i rozwój wielkopolskiego samorządu gospodarczego na
przykładzie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu
- 103 *Agnieszka Jeran*
Czy wielkopolska mentalność nadal istnieje? Analiza oparta na
danych Diagnozy Społecznej 2015
- 131 *Krzysztof Bondyra, Wojciech Jagodziński, Anna Świdurska*
Wielkopolskie rzemiosło w procesie kształcenia kadr
- 153 *Igor Ksenicz*
Samorządowa synergia? Współpraca zagraniczna województwa
wielkopolskiego, powiatu poznańskiego i miasta Poznania
- 181 *Julia Jachowska*
Wilda – o społecznych skutkach gentryfikacji
- 199 *Łukasz Skoczylas*
Poznańska Cytadela w oczach liderów pamięci społecznej
- ***
- 211 *Magdalena Sacha*
Kortau i Kortowo. „Czyściec” i kampus – narracje ‘nie-pamięci’,
‘nie-miejsca’ w przestrzeni
- 231 *Andrzej Sakson*
Purda Wielka na Warmii – tożsamość miejsca

MATERIAŁY

- 249 *Jerzy Kaczmarek*
Niewidzialny Poznań. Badania wizualne nad działaniami oddolnymi mieszkańców miasta
- 271 *Łukasz Jastrzęb*
„Krajobraz po Czerwcu”. Społeczny odbiór wydarzeń Poznańskiego Czerwca 1956 r. w materiałach Urzędu Bezpieczeństwa
- 285 *Stanisław Jankowiak*
Reakcja władz na list pasterski arcybiskupa Antoniego Baraniaka w 1966 roku
- 305 *Tomasz Budnikowski*
Niemieckie tropy na turystycznej mapie Poznania

OCENY I OMÓWIENIA

- 317 Henryk Olszewski, Ludzie Uniwersytetu w mojej pamięci (omów. *Marceli Kosman*)
- 320 Zbigniew Mazur, Droga Niemiec do zjednoczenia wewnętrznego (omów. *Aleksandra Trzcielińska-Polus*)
- 325 Łukasz Skoczyła, Pamięć społeczna miasta – jej liderzy i odbiorcy (omów. *Monika Jania*)

Z KRONIKI NAUKOWEJ

- 331 *Ilona Romiszewska*, Niemcy we współczesnym świecie. Aspekt gospodarczy, Poznań
- 338 *Bogumił Rudawski*, Polska i koniunktura międzynarodowa (XIX-XXI w.)
- 340 *Mateusz Hurysz*, Pierwszy Prymas Polski Odrodzonej kard. Edmund Dalbor i jego związki z Poznaniem

LIST DO REDAKCJI

- 345 *Anna Wolff-Powęska*, Uwagi do „Biuletynu Instytutu Zachodniego” nr 237/2016

RADA REDAKCYJNA

Członkowie krajowi: Klaus Bachmann, Jan Barcz, Hanka Dmochowska, Marian Golka, Witold Góralski, Marcei Kosman, Michał Nowosielski (przewodniczący), Aleksander Posern-Zieliński, Hanna Suchocka, Anna Wolff-Powęska

Członkowie zagraniczni: Stefan Garsztecki, Hans Henning Hahn, Jonathan Huener, Henryka Ilgiewicz, Dagmara Jajeśniak-Quast, Rudolf Jaworski, Kai Olaf Lang, Guglielmo Meardi, Jaroslav Panek, Klaus Ziemer, Katarzyna Żukowska-Gagelmann

REDAKTORZY TEMATYCZNI

Przemysław Hauser, Jerzy Kozeński, Tomasz Schramm – historia, Stanisław Lisiecki – socjologia, Jerzy Kałużny – nauki o kulturze, Tomasz Rynarzewski, Piotr Kalka – ekonomia

Piotr Jabkowski – redaktor statystyczny

Anna Murawska – redaktor językowy (język polski)

Eberhard Schulz – redaktor językowy (język niemiecki)

Jonathan Chumas – redaktor językowy (język angielski)

RECENZENCI ZEWNĘTRZNI

Michał Chmara, Bożena Górczyńska-Przybyłowicz, Bernadette Jonda, Bogdan Koszel, Albert Kotowski, Matthias Kneip, Peter Oliver Loew, Henadz Sahanowicz, Renata Schaefer, Janusz J. Węc

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Redaktor naczelny: Natalia Jackowska

Członkowie: Marek Mikołajczyk, Anna Potyrała, Ilona Romiszewska

Sekretarz redakcji: Romualda Zwierzycka

Tłumaczenia w języku angielskim: Małgorzata Wiertelwska

Adres redakcji: Instytut Zachodni, 61-854 Poznań, ul. Mostowa 27

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów

Czasopismo jest indeksowane w bazie ERIH PLUS i Index Copernicus International

Wszystkie teksty są dostępne na stronach internetowych: www.ceol.com i www.ebscohost.com, a streszczenia w języku angielskim: www.cejsh.icm.edu.pl

Czasopismo jest recenzowane

Informacje dla autorów oraz dotyczące procedury recenzowania są dostępne na stronie internetowej.

Redakcja wdrożyła procedurę przeciwdziałania praktykom *ghostwriting* i *guest authorship*

Wersja papierowa pisma jest wersją pierwotną (referencyjną).

WYDAWCA: INSTYTUT ZACHODNI

61-854 POZNAŃ, UL. MOSTOWA 27

tel. 61 852 28 54; fax 61 852 49 05; e-mail: wydawnictwo@iz.poznan.pl; www.iz.poznan.pl
www.pz.iz.poznan.pl

WYDAWNICTWO I DRUKARNIA UNI-DRUK s. j.

62-030 Luboń, ul. Przemysłowa 13, tel. 61 899 49 49 do 52

INDEKS 371351

Großpolen gestern und heute

Witold Molik, Das Kulturerbe von Großpolen

Fryderyk Mudzo, Der Großgrundbesitz der Deutschen in Großpolen 1815-1914

Dariusz Jeziorny, Der Auftrag von Oberst Harry Wade in Polen und der Ausbruch des Aufstandes in Großpolen

Wojciech Szymon Kowalski, Die Institutionen der Börse in Posen in historischer Sicht

Robert Kmiecik, Die Genese und die Entwicklung der wirtschaftlichen Selbstverwaltung am Beispiel der Industrie- und Handelskammer in Posen

Agnieszka Jeran, Besteht eine großpolnische Mentalität bis heute fort? Eine Analyse auf der Basis der Daten der Gesellschaftsdiagnose von 2015

Krzysztof Bondyra, Wojciech Jagodziński, Anna Świdurska, Das Handwerk in Großpolen im Prozess der Ausbildung von Fachkräften

Igor Ksenicz, Synergie der Selbstverwaltung? Die Zusammenarbeit der Wojewodschaft Großpolen, des Bezirks Posen und der Stadt Posen mit dem Ausland

Julia Jachowska, Wilda – über die gesellschaftlichen Auswirkungen der Gentrifikation

Eukasz Skoczylas, Die Posener Zitadelle in den Augen der führenden Personen des gemeinsamen Gedächtnisses

Magdalena Sacha, Kortau und Kortowo. Das „Fegefeuer“ und der UniCampus: von Narrativen der Nicht-Erinnerung und des Nicht-Ortes

Andrzej Sakson, Purda Wielka (Gross Purden) im Ermland – Die Identität eines Ortes

Jerzy Kaczmarek, Das unsichtbare Posen. Visuelle Forschungen über die Aktivität der städtischen Bewohner von unten

Eukasz Jastrząb, „Die Landschaft nach dem Juni“. Die Ereignisse des Posener Juni in der Wahrnehmung der polnischen Gesellschaft 1956

Stanisław Jankowiak, „Provokation in Poznań“. Die Reaktion der Behörden auf den Hirtenbrief von Erzbischof Antoni Baraniak in 1966 J.

Tomasz Budnikowski, Deutsche Spuren auf den Tourismusstadtplänen Posens

Greater Poland Yesterday and Today

Witold Molik, The cultural heritage of Greater Poland

Fryderyk Mudzo, German great landed estates in Greater Poland in the years 1815-1914

Dariusz Jeziorny, Colonel Harry Wade's mission to Poland and the outbreak of the Greater Poland Uprising

Wojciech Szymon Kowalski, The city of Poznań's mercantile and stock exchange institutions in historical perspective

Robert Kmiecik, The origins and development of economic self-government in Greater Poland on the example of the Chamber of Industry and Commerce in Poznań

Agnieszka Jeran, Does the Greater Poland mindset still exist? An analysis based on Social Diagnosis 2015

Krzysztof Bondyra, Wojciech Jagodziński, Anna Świdurska, Crafts and trades in Greater Poland in the process of personnel training

Igor Ksenicz, A self-government synergy? International cooperation of the Greater Poland Voivodeship, the Poznań District and the City of Poznań

Julia Jachowska, Wilda – on the social effects of gentrification

Eukasz Skoczylas, The Poznań Citadel in the eyes of leaders of social memory

Magdalena Sacha, Kortau and Kortowo. "Purgatory" and campus – narrations of 'non-memory' and 'non-places' in space

Andrzej Sakson, Purda Wielka in Warmia – place identity

Jerzy Kaczmarek, Invisible Poznań. Visual studies on the grassroots actions of city residents

Eukasz Jastrząb, "The landscape after June". Events of the Poznań June in the perception of the Polish society in 1956

Stanisław Jankowiak, "Provocation in Poznań". Reaction of political authorities to the pastoral letter of Archbishop Antoni Baraniak in 1966

Tomasz Budnikowski, German traces on the tourist map of Poznań